

VÝROČNÍ ZPRÁVA ZA ROK 2023

Planetárium Ostrava je součástí Hornicko-geologické fakulty, VŠB – Technické univerzity Ostrava.

Obsah výroční zprávy:

- I. Pravidelné pořady a akce**
 1. Pořady pro školy a veřejnost
 2. Odborné přednášky
 3. Semináře a odborná setkání
 4. Vzdělávací akce
 5. Neformální vzdělávání: hudební a kulturní pořady
 6. Společensko-vzdělávací akce pro firmy
 7. Výstavy
 8. Soutěže
- II. Propagace Planetária Ostrava**
 1. Účast na akcích mimo areál Planetária
 2. Aktivity v médiích
 3. Aktivity na sociálních sítích
 4. Reklamní kampaně
- III. Ekonomické výsledky**
- IV. Ostatní**
 1. Členství v organizacích
 2. Personální obsazení

I. Pravidelné pořady a akce

1. Pořady pro školy a veřejnost

V roce 2023 Planetárium Ostrava disponovalo autorskými právy k více než **30 sférickým filmům** a ve svých prostorách představovalo více než **40 zajímavých exponátů**.

Školám nabízelo Planetárium Ostrava zajímavé pořady, které obsahovaly promítání hvězdné oblohy se živým výkladem, naučné animované sférické filmy, prohlídku exponátů a návštěvu Hvězdárny s pozorováním. Tyto pořady byly pro školy připravovány pravidelně 3x denně od pondělí do pátku.

Pro veřejnost byly pořady nabízeny každou středu odpoledne (1 pořad) a každou sobotu a neděli, kdy si návštěvníci mohli vybrat ze čtyř různých pořadů.

V roce 2023 byly uvedeny premiéry těchto sférických filmů:

Dinosaurius (1. 4.)

Horký a energetický vesmír (3. 6.)

Jsme potomky hvězd (2. 12.)

Veřejnost mohla také pozorovat astronomické úkazy na obloze v kopuli Hvězdárny.

Pozorování probíhala v pravidelných termínech.

2. Odborné přednášky

Planetárium Ostrava připravovalo každou druhou středu v měsíci odborné přednášky na zajímavá témata se známými osobnostmi. V roce 2023 proběhly tyto přednášky:

Slunce v éře kosmických sond, doc. Mgr. Michal Švanda, Ph.D., Astr. ústav AV ČR – Ondřejov, 11. 1.

Nanotechnologie všude kam se podíváš i nepodíváš, Ing. Petr Dvořák, Ph.D., VUT Brno, 8. 2.

Stíhací pilot – Behind the Scenes, Ing. Aleš Svoboda, Ph.D., Armáda ČR, Ministerstvo obrany ČR, 8. 3.

Beseda s Ing. Vladimírem Remkem, 11. 3.

Gagarin – let do nesmrtelnosti, Mgr. Ondřej Šamárek, 12. 4.

Konec všeho, Mgr. Jakub Rozehnal, Ph.D., Planetum Praha, 10. 5.

Sedm zákonů vývoje civilizací a dnešní svět, prof. Miroslav Bárta, Dr., Český egyptologický ústav, UK Praha, 7. 6.

Kameny z vesmíru, Mgr. Pavel Gabzdyl, Hvězdárna a planetárium Brno, 20.9.

Solar Orbiter: sonda určená na grill, RNDr. David Píša, Ph.D., Odd. kosmické fyziky, ÚFA AV ČR, 11. 10.

Kterak nás sežere čínský kosmický drak, Ing. Tomáš Příbyl, Technické muzeum Brno, 8. 11.

V záplavě cizích světů, Mgr. Marek Skarka, Ph.D., Astronomický ústav AV ČR, Ondřejov, 13. 12.

3. Semináře a odborná setkání

Planetárium Ostrava se podílelo nebo přímo organizovalo několik odborných setkání a seminářů. V roce 2023 se konaly tyto:

Konference České astronomické společnosti – Proměny noci, 4. 3.

Přírodovědný seminář pro učitele, 14. 4.

Celodenní akreditovaný seminář pro učitele ZŠ a SŠ, zaměřený na virtuální a rozšířenou realitu

Zasedání Vědecké rady VŠB-TUO, 1. 6.
Jednání Sdružení pro rozvoj MSK, 19. 6.
Setkání ředitelů středních škol, 21. 6.
Ostravský astronomický víkend, 14.-15. 10.
Setkání pracovní skupiny FajnOVA, 24. 10.
Konference AEE 2023, 21. 11.
SPACE DAY, 7. 12., aktivity pro misi majora Aleše Svobody

4. Vzdělávací akce

V Planetáriu Ostrava probíhaly po celý rok aktuální vzdělávací akce zaměřené na pozorování Slunce, Měsíce a hvězd. Tyto akce byly určeny pro širokou veřejnost.

Jarní vesmírné odpoledne 19. 3.

Perseidy 12. 8.

Prázdninová pozorování Slunce, každou sobotu v červenci a srpnu (15:00, 16:00, 17:00)

Noc vědců – otevření Planetária Ostrava pro širokou veřejnost, ukázka pořadů a exponátů, 6. 10.

Částečné zatmění Měsíce – projekce hvězdné oblohy, prohlídka expozic, pozorování Měsíce, 28. 10.

Nadále pokračoval celoroční **Astronomický kurz** pro dospělé, který odborně vedl Martin Vilášek. Pro děti a mladou generaci probíhal **Astronomický kroužek I**. Na podzim byl kvůli velkému zájmu dětí zaveden navazující **Astronomický kroužek II**. Kroužky vedly Kamila Truparová a Jana Hrabalová.

Po celý rok (vybrané soboty) probíhaly oblíbené **Robohrátky** pro rodiče s dětmi a v prosinci byly uspořádány dva kurzy **Umělcem na zkoušku**, kde si mohli zájemci vyrobit vlastní vánoční ozdoby.

5. Neformální vzdělávání: hudební a kulturní pořady

Planetáriu Ostrava se v roce 2023 zaměřilo na propojování hudby a obrazu, kdy byla při hudebním doprovodu promítána ve Sférickém kině vizualizace vesmíru, planet a hvězd. Hudba byla převážně relaxační, ale byly zvoleny i jiné žánry (viz přehled pořadů). Naši odborní pracovníci k této hudbě připravili sférickou projekci, a tak návštěvníkům byl nabídnut nevšední zážitek včetně neformálního vzdělávání.

Hudební a kulturní pořady

Evžen Hofmann – „Kytarista po hvězdách“ (10.2., 15.12.)

recitál instrumentálních skladeb doprovázený vizualizacemi vesmíru, planet a hvězd

Hudba pod hvězdami (4.2., 25.2., 18.3., 29.4., 20.5., 24.6.)

reprodukovaná hudba doprovázená promítáním ve sférickém kině

Vangelis: Blade Runner

Jean-Michel Jarre: Zoolook

Supernova (Joe Satriani)

Johann S. Bach

M. Oldfield: Hledání vzdálené Země

Vesmíření - Patrik Kee (4.3., 3.6., 23.9., 18.11.)

Hudební pořad doprovázený vizualizacemi vesmíru, planet a hvězd

Rarášci a vesmír (11. 3., 21.10.)

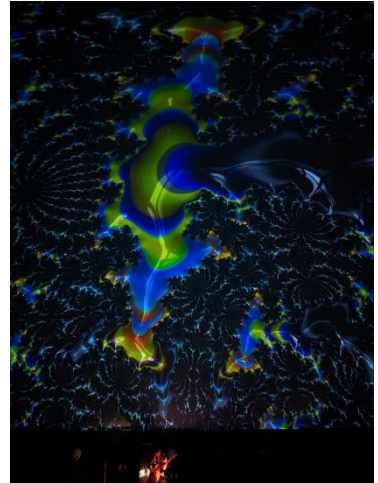
Zábavné i poučné představení pro nejmenší děti

MAOK (24.3., 12.10., 8.12.)

koncert doprovázený promítáním ve sférickém kině

Meditace pro klid mysli (31.3., 12.5., 3.11.)

hudba doprovázená promítáním vesmíru a hvězd ve sférickém kině

Jóga NIDRA (15. 4., 10. 11.)

cesta do nitra klidu s tóny relaxační hudby doprovázené mluveným slovem a vizualizacemi vesmíru

Reflections of Pink Floyd (28.4., 26.5.)

živý koncert kapely doprovázený promítáním ve sférickém kině

Čarozpěv – „S Čarozpěvem hvězdným nebem“ (16.6.)

etnické písně z celého světa doprovázené vizualizacemi vesmíru, planet a hvězd

PINK FLOYD – The Dark Side of the Moon (od 1.7.)

speciální hudebně-obrazová show ikonického alba skupiny Pink Floyd

Vesmírný koncert dechového orchestru VŠB – TUO (11.8.)

filmové skladby s vesmírnou tematikou doplněné animacemi vesmíru a zajímavým výkladem, promítané ve venkovním amfiteátru

Tomasz Pauszek – „LEM – The Tales from Beside“ (20.10.)

koncert polského skladatele elektronické a ilustrativní hudby doplněný sférickou projekcí

Vánoční koncert Zbyňka Ternera (30.11.) – **přeloženo na 11. ledna 2024**

období nejkrásnějších svátků v roce zakleté do podmanivých melodií umocněných sférickou projekcí hvězd a vesmíru

6. Společensko-vzdělávací akce pro firmy

Pracovníci Planetária Ostrava připravili zajímavé programy pro zaměstnance firem a jejich rodinné příslušníky. Pro nejmenší návštěvníky byly organizovány astronomické soutěže.

Správa železnic, 28. 1.

Akce pro partnery Výzkumného energetického centra VŠB – TUO, 20. 4.

Moneta Money Bank, Family Day, 11. 6.

AUTOCONT, dětský den „Vítáme léto“, 20. 6.

IT4I – společenská akce, 28. 7.

Hospodářská komora Ostrava, 14. 12.

7. Výstavy

V prostorách Planetária Ostrava, konkrétně v Galerii Mira a odpočinkové zóně Na Vyhlídce se konaly výstavy známých i méně známých autorů a umělců.

Galerie MIRA

Výstava fotografií dalekohledů a přístrojů Evropské jižní observatoře (leden – srpen)

Výstava fotografií Romana Chudaše „Od strojaře k fotografovi“ (září – prosinec)

Odpočinková zóna Na Vyhlídce

Výstava modelů modulu Apolla 11 a Hubbleova kosmického dalekohledu (březen – srpen)

Výstava umělců Ceny Jindřicha Chalupického „Odlesky hvězd na Zemi“ (říjen – prosinec)

Ve venkovním areálu Planetária Ostrava byla instalována **keramická plastika** autora Jiřího Břenka s názvem „**Počátek**“.

8. Soutěže

V roce 2023 vyhlásilo Planetárium Ostrava výtvarnou soutěž pro žáky a studenty. Do 1. ročníku výtvarné soutěže se přihlásilo 17 základních škol, 5 mateřských škol a 48 jednotlivců. Celkově se tedy hodnotilo přes 200 výtvarných děl ve třech kategoriích.

Výtvarná soutěž Planetária Ostrava, 1. 3. – 30. 6.

1. ročník výtvarné soutěže pro děti na téma „Vesmír plný života“

II. Propagace Planetária Ostrava

1. Účast na akcích mimo areál Planetária

Pracovníci Planetária Ostrava se pravidelně účastnili akcí mimo areál Planetária, kde prezentovali dětem a široké veřejnosti poznatky z oboru astronomie a přírodních věd.

3. – 4. 3. **Veletrh cestovního ruchu „Dovolená 2023“, Výstaviště Černá Louka**

Prezentace Planetária – přednáška M. Svobodové (hlavní pódium výstaviště), výstavní prostor – planetární stan, letáčky, program

25. 4. **Den Země**, Hlavní třída Ostrava – Poruba

14. 7. - 31. 8. **Výstava „Neznámé krajiny planet a měsíců“**, pozorování Slunce, OC Galerie Ostrava

19. 8. **KOSMOFEST**, Outlet Arena Moravia Ostrav - Přívoz

2. 9. **Den ostravských dopraváků**

2. 9. **Kroužkobraní** – Avion Shopping Park

7. 9. **Art&Science**, festival VŠB - TUO

14. - 15. 10. + 21.-22. 10. + 29. 10. **„Zažij Vesmír“** AVION Shopping Park

20. 11. **Lázně Klimkovice** – astronomická přednáška a kvíz pro dospělé

21. 9. **Hrad Hukvaldy** – astronomické pozorování a přednáška pro veřejnost

2. Aktivity v médiích

Planetárium Ostrava bylo také k vidění a slyšení v novinách, časopisech, rádiích i televizi.

13. 1. **ČT 2 – Dobré ráno** - rozhovor o astronomických úkazech roku 2023 M. Vilášek

24. 5. **ČT 2 – Dobré ráno** - rozhovor o mimozemských civilizacích M. Vilášek

28. 5. **Český rozhlas a Hvězdárna Brno v Planetáriu Ostrava, pořad „Sedmikrásky“**

Přímý přenos zajímavých vstupů z Planetária Ostrava, M. Vilášek, M. Kolasa

MF DNES 26. 5. 2023 příloha **Region Ostrava** – ½ strany + logo

2. 6. příloha **Moderní technologie** – ½ strany + ½ strany text o Planetáriu

Čs. časopis pro fyziku – článek o Planetáriu Ostrava (M. Vilášek)

1. 6. – **čtvrtletník Krásný rok**, příloha Místa pro vaše sny, rubrika Cestování – celá ČR + Slovensko (článek o Planetáriu Ostrava) + on-line

5.6. **Český rozhlas Ostrava**, Kouzlo vesmíru. Setkání s Martinem Viláškem

MF DNES 1.7. příloha **Náš kraj** „V Planetáriu Ostrava se nudit nebudete“ – 1 + 1 strana

+ inzerát The Dark Side of the Moon

Geodetický a kartografický obzor – odborný článek o měření vzdáleností ve vesmíru – M. Vilášek + Upoutávka „Objevujte s námi nové světy“

Časopis Program (tištěný) – upoutávka na Planetárium, program do konce roku 2023

3. Aktivity na sociálních sítích

Komunikace s návštěvníky a propagace pořadů Planetária cestami sociálních sítí probíhala nepřetržitě. Prostřednictvím kanálu YouTube jsme prezentovali vlastní videa obsahující návody, jak pozorovat objekty a úkazy na obloze. Také jsme publikovali záznamy přednášek uskutečněných v Planetáriu.

Facebook: Publikovali jsme **111** příspěvků, máme více než **9 400** sledujících

YouTube: Přidali jsme **8** nových videí, **2519** sledujících, celkem **139 670** shlédnutí videí, celková doba sledování **65 600** hodin

Instagram: **86** příspěvků, **698** sledujících.

Twitter (X): **32** příspěvků, **91** sledujících.

4. Reklamní kampaně

V rámci reklamní kampaně v roce 2023 byly umístěny billboardy u nákupního centra Glóbus a na objektu u křižovatky Plzeňská a Mitrovická. Venkovní billboard byl také nainstalován v autokempu Olešná. Dále byly instalovány reklamní fólie na boční straně 5-ti příměstských linek autobusů, variaposter na vlakovém nádraží ve Svinově a reklama na LED obrazovce na vlakovém hlavním nádraží v Ostravě.

Billboard u Glóbusu Ostrava – na dobu neurčitou

Billboard na objektu ul. Plzeňská – do konce roku 2023

Polepy příměstských autobusů (5ks) – do 31. 10. 2023

Plakáty v nákupním centru GALERIE Ostrava – na dobu neurčitou

Billboard ATC Olešná do 31.5. 2024

Glóbus Ostrava (prostor pokladen) – plakát A0 + A1 – pořad The Dark Side of the Moon

Nádraží ČD Svinov – billboard na 4. nástupišti The Dark Side of the Moon

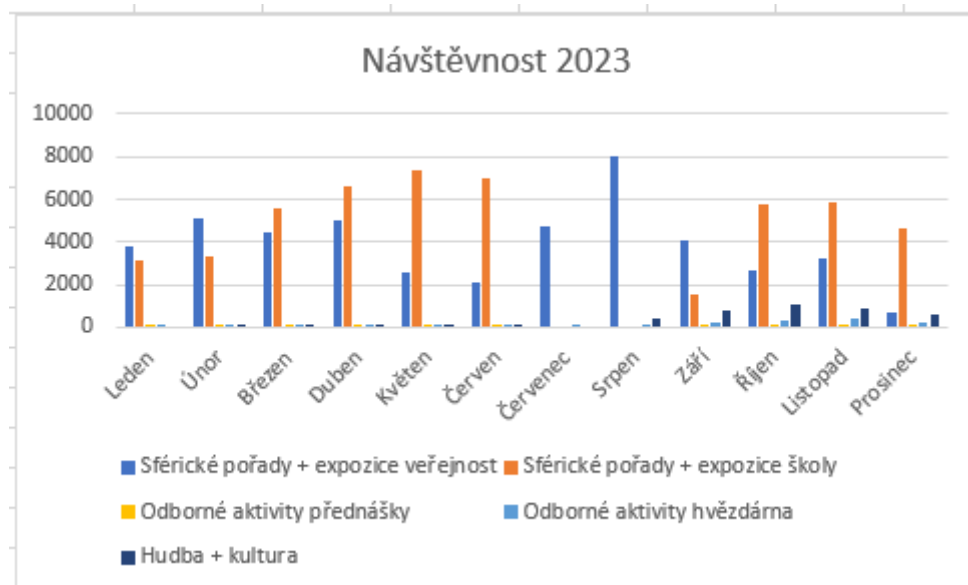
Koleje VŠB-TUO (hotel Garni) plakát A1 + letáčky na jednotlivé pokoje The Dark Side of the Moon

Infocentrum Vítkovice – plakát A1 The Dark Side of the Moon

III. Ekonomické výsledky

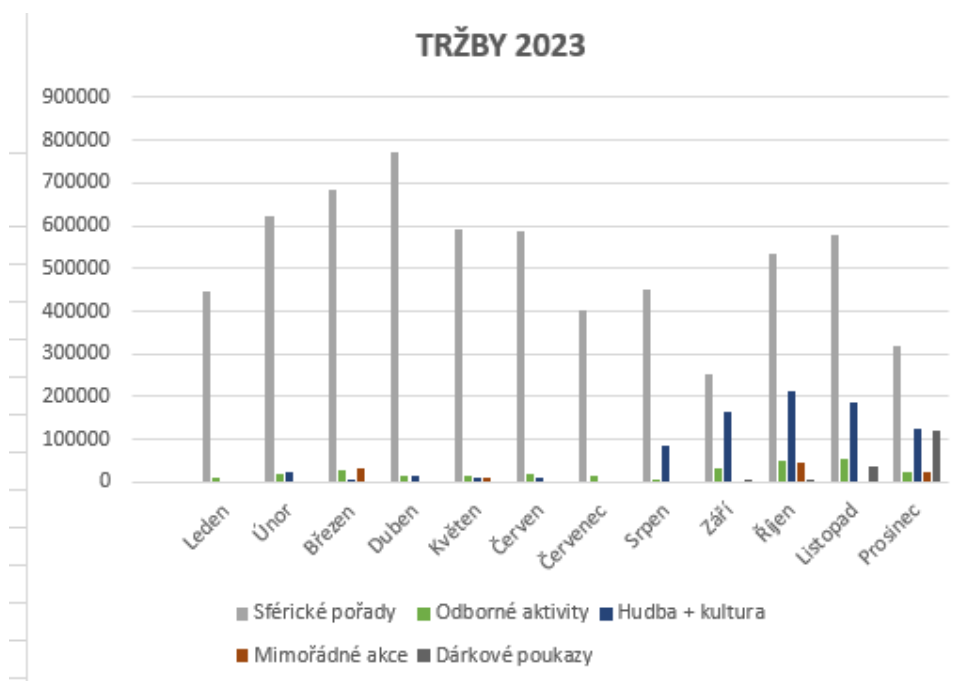
V roce 2023 navštívilo Planetárium Ostrava **103.900 návštěvníků**, z toho 50.850 žáků všech typů škol. To bylo o cca 10.000 návštěvníků více než v roce 2022.

Graf návštěvnosti v jednotlivých měsících:

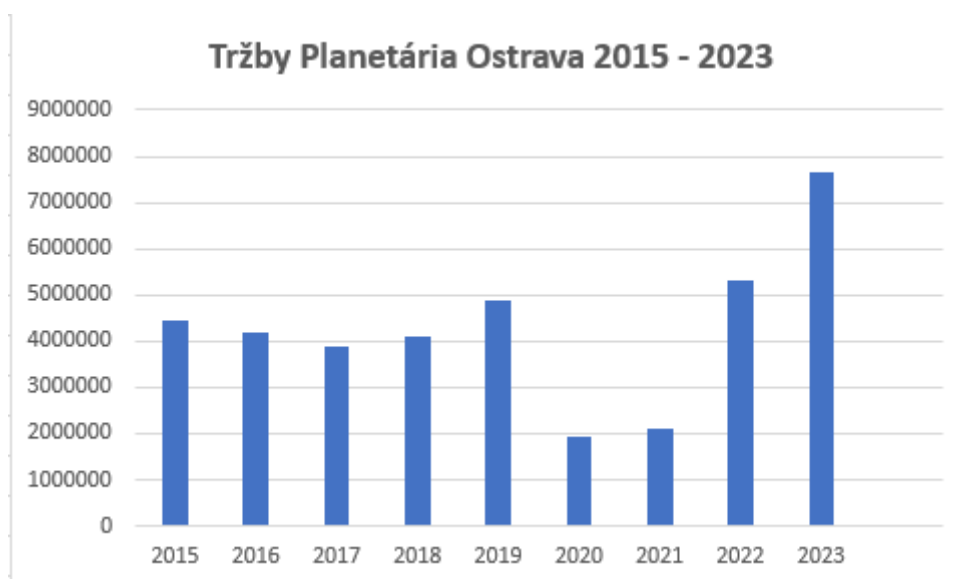

Tržby za vstupné ze sférických pořadů včetně živě moderované oblohy byly výrazně doplněny o tržby za pořady neformálního vzdělávání (spojení hudby se sférickou projekcí vesmíru). Planetárium Ostrava tak rozšířilo svůj program a získalo nové návštěvníky z řad široké veřejnosti.

Tržby za jednotlivé měsíce dle druhu aktivity:

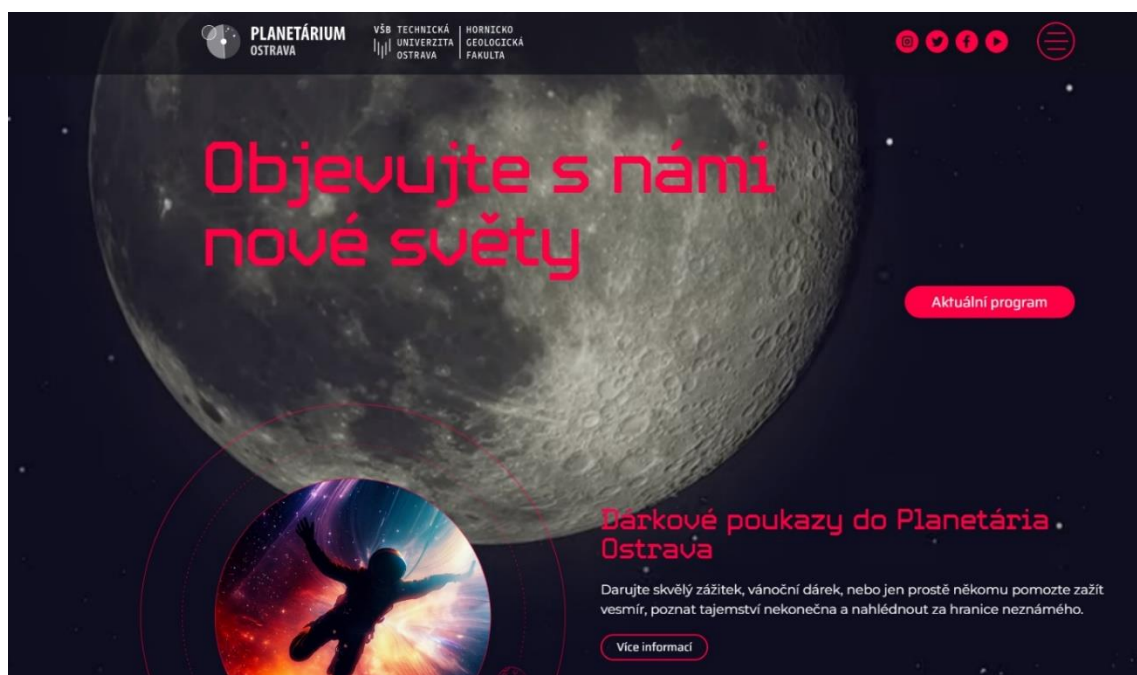
V roce 2023 dosáhlo Planetárium Ostrava historicky **nejvyšších tržeb** od roku 2015, kdy byla dokončena rekonstrukce Planetária Ostrava, a to ve výši **7,6 mil. Kč**.

Na celkovém úspěchu se podíleli všichni pracovníci Planetária Ostrava a také fakt, že byly vytvořeny **nové webové stránky včetně nového rezervačního systému**.

Nové webové stránky Planetária Ostrava jsou modernější, přehlednější a poskytují aktuální informace o programu pro školy a širokou veřejnost. Od srpna, kdy byly spuštěny, zaznamenaly přes 24.000 návštěvníků. Z toho 75 % přístupů bylo přes mobilní telefon.

Nový rezervační systém umožňuje on-line nákup vstupenek na všechny programy. V souvislosti se zavedením tohoto systému bude v následujícím roce pořízen samoobslužný kiosk pro nákup vstupenek přímo na Planetáriu Ostrava. On-line nákup vstupenek tvořil 75 % z celkového prodeje.

Dotace:

V roce 2023 čerpalo Planetárium Ostrava dvě dotace od **statutárního města Ostravy**:

Neinvestiční dotaci ve výši 825.000,- Kč

Investiční dotaci z programu vzdělávání a talentmanagementu ve výši 2.000.000,- Kč (robotický stativ k hvězdářskému dalekohledu, sférické filmy „Jsme potomky hvězd“ a „Galaxie“).

Obě dotace byly beze zbytku vyčerpány.

Dále byla čerpána **neinvestiční dotace od Moravskoslezského kraje** na pořádání kulturních akcí ve výši 179.000,- Kč. Tato dotace byla taktéž beze zbytku vyčerpána.

Hornicko-geologická fakulta poskytla Planetáriu Ostrava peněžní prostředky na nákup zahradních lavic a stolů ve výši 33.700,- Kč a dále peněžní prostředky na pořízení ozvučení prostor Planetária Ostrava ve výši 200.000,- Kč.

Z peněžních prostředků **VŠB-TUO** bylo pořízeno nové venkovní osvětlení.

Vlastní zdroje:

Z vlastních zdrojů byla rekonstruována terasa (zastínění, nový zahradní nábytek). Pro letní tábory byly pořízeny dvě ohniště včetně laviček. Šatny pro školy a veřejnost byly doplněny o další úložné klece, věšáky a také byly opraveny uzamykací skříňky. Přednáškový sál byl doplněn o 20 ks polstrovaných židlí pro případ většího počtu návštěvníků. Také ve vstupní hale byly doplněny nové židle a na recepci úložné boxy pro prodej suvenýrů.

Plán investic na příští období

Planetárium Ostrava má v plánu rozšířit své aktivity a přilákat další návštěvníky. Pro nejmenší návštěvníky bychom rádi vybudovali dětské hřiště. Bohužel, žádost o dotaci byla již 3x zamítnuta. Také bychom chtěli pomoci letním táborům, které k nám přijíždí na pozorování noční oblohy a umožnit jim krátkodobé ubytování v obytných igloo.

V. Ostatní

1. Členství v organizacích

Česká astronomická společnost

<http://www.astro.cz/spolecnost/usporadani-spolecnosti/kolektivni-clenove.html>

2. Personální obsazení

Vedoucí:

Ing. Milada Svobodová

Odborní pracovníci:

Mgr. Martin Vilášek, Mgr. Kamila Truparová, Marek Kolasa

Ekonom, marketingový pracovník:

Ing. Martina Pavlorková

IT technik:

Jaroslav Kopec (od 1. 6. 2023)

Instruktor hvězdárny:

Jana Hrabalová (od 1. 9. 2023)

Recepční:

Andrea Salgová, Andrea Kamperidou, Marie Nováčková

Externí spolupracovníci

Odborní konzultanti:

Ing. Tomáš Kubica, Božena Solarová

Průvodci: zajišťovali uvádění pořadů a provázeli expozicemi

Demonstrátoři: zajišťovali provoz na Hvězdárně a v Amfiteátru

Správce budovy a uklízečky:

Luboš Rájek, Ivona Werdichová, Radmila Dosedlová

Pracovníci Planetária Ostrava se v rámci sebevzdělávání účastnili několika společensko-vzdělávacích akcí v Planetáriu Ostrava i v zahraničí:

Exkurze do Planetária ŚLASKIE, Polsko, 24. 4.

Společenské odpoledne v Planetáriu Ostrava, 23. 6.

Exkurze na hvězdárnu v Ondřejově, 14.-15. 8.

ERASMUS – Barcelona (CosmoCaixa, Universita Barcelona, Astronomický park Montsec), 11.-16. 9.

Návštěva Planetária Ślaskie v Ostravě, 22. 9.